

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням акціонерного товариства зі спрощеною системою органів управління “FRANSOV S.A.S.” про офіційне тлумачення положень частини другої статті 60, частини другої статті 124 Господарського процесуального кодексу України

м. К и ї в
13 квітня 2004 року
№ 36-у/2004

Справа № 2-33/2004

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Селівона Миколи Федосовича — головуєчий,
Євграфова Павла Борисовича,
Іващенко Володимира Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни — суддя-доповідач,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Німченка Василя Івановича,
Пшеничного Валерія Григоровича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Ткачука Павла Миколайовича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,

розглянув питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням акціонерного товариства зі спрощеною системою органів управління “FRANSOV S.A.S.” про офіційне тлумачення положень частини другої статті 60, частини другої статті 124 Господарського процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Малинникову Л.Ф. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в :

1. Суб'єкт права на конституційне звернення – акціонерне товариство зі спрощеною системою органів управління “FRANSOV S.A.S.” – звернувся з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини другої статті 60, частини другої статті 124 Господарського процесуального кодексу України.

В конституційному зверненні зазначається, що відповідно до статті 124 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) господарські суди розглядають справи за участю іноземних підприємств і організацій, якщо місцезнаходженням відповідача є територія України. Підвідомчість і підсудність справ за участю іноземних підприємств і організацій визначається за правилами, встановленими статтями 12–17 цього Кодексу. Господарські суди мають право також розглядати справи за участю іноземних підприємств і організацій, якщо місцезнаходженням філії, представництва, іншого відособленого підрозділу іноземного підприємства чи організації є територія України, а також якщо іноземне підприємство чи організація має на території України нерухоме майно, щодо якого виник спір. А згідно із частиною другою статті 60 ГПК України подання зустрічного позову провадиться за загальними правилами подання позовів.

Суб'єкт права на конституційне звернення порушує питання про тлумачення наведених положень, оскільки вважає неоднозначною практику їх застосування у випадках, коли відповідач – іноземне підприємство чи організація – не знаходиться на території України.

2. Перша колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 7 квітня 2004 року відмовила у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України “Про Конституційний Суд України”; невідвідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

3. Відповідно до статті 94 Закону України “Про Конституційний Суд України” підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне

звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

На запит Конституційного Суду України Верховний Суд України (Судова палата у господарських справах) у листі від 11 березня 2004 року зазначив, що на цей час господарські суди мають єдиний підхід до застосування статті 124 ГПК України, в якій визначено компетенцію господарських судів у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

Конституційний Суд України вважає, що у викладених у конституційному зверненні обґрунтуваннях не наведено фактів неоднозначного застосування положень частини другої статті 60, частини другої статті 124 ГПК України, що не відповідає вимогам статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України".

4. Після надходження у вересні 2003 року конституційного звернення було прийнято Закон України "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень" від 18 листопада 2003 року № 1255-IV (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 11, ст. 140), який набрав чинності з 1 січня 2004 року.

Відповідно до пункту 7 Прикінцевих та перехідних положень розділу IX цього Закону внесено зміни до ГПК України. Зокрема, у статті 124 в частині першій виключено слова "якщо місцезнаходження відповідача на території України", а частину другу доповнено словами "а якщо відповідач не має представництва на території України, територіальна підсудність визначається за місцезнаходженням позивача". Тим самим істотно змінено компетенцію господарських судів у справах за участю іноземних підприємств і організацій щодо умов, за яких мала визначатись підвідомчість і підсудність справ господарським судам, у зв'язку з тим, що положення "якщо місцезнаходження відповідача на території України" втратило чинність, натомість внесеними змінами до частини другої цієї статті передбачена нова умова визначення підсудності таких справ за місцем знаходження позивача.

Що ж до тлумачення положень статті 60 ГПК України, які передбачають умови прийняття зустрічної позовної заяви, то, як вбачається із змісту конституційного звернення, вони безпосередньо пов'язані із застосуванням положень статті 124 ГПК України про компетенцію господарського суду щодо розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій.

Враховуючи наведене та виходячи з положень пунктів 2, 3 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України дійшов висновку, що підстав для відкриття провадження у справі немає.

Керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 13, 42, 45, 50, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням акціонерного товариства зі спрощеною системою органів управління "FRANSOV S.A.S." про офіційне тлумачення положень частини другої статті 60, частини другої статті 124 Господарського процесуального кодексу України на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України "Про Конституційний Суд України"; невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Купайгородського Еміля Омеляновича про офіційне тлумачення положень частин третьої, четвертої, п'ятої статті 127 Конституції України, частини першої статті 4^б Господарського процесуального кодексу України, частини третьої статті 59 Закону України “Про судоустрій України”

м. К и ї в
13 квітня 2004 року
№ 35-у/2004

Справа № 2-35/2004

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Селівона Миколи Федосовича – головуєчий,
Євграфова Павла Борисовича,
Іващенко Володимира Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Німченка Василя Івановича,
Пшеничного Валерія Григоровича,
Розенка Віталія Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Скоморохи Віктора Єгоровича – суддя-доповідач,
Тихого Володимира Павловича,
Ткачука Павла Миколайовича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича,

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Купайгородського Еміля Омеляновича про офіційне тлумачення положень частин третьої, четвертої, п'ятої статті 127 Конституції України, частини першої статті 4^б Господарського процесуального кодексу України, частини третьої статті 59 Закону України "Про судоустрій України".

Заслухавши суддю-доповідача Скомороху В.Є. та розглянувши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадянин Купайгородський Е.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням про офіційне тлумачення положень частин третьої, четвертої, п'ятої статті 127 Конституції України, частини першої статті 4^б Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), частини третьої статті 59 Закону України "Про судоустрій України", які стосуються відповідно кваліфікаційних вимог до кандидатів на посаду судді, особливостей формування суддівського корпусу спеціалізованих судів та відправлення правосуддя судьями цих судів, а також випадків одноособового та колегіального розгляду справ судьями місцевих господарських судів.

Необхідність офіційного тлумачення суб'єкт права на конституційне звернення обґрунтовує неоднозначним, на його думку, застосуванням положень частини четвертої статті 127 Конституції України судами України та органами державної влади, що призвело до порушення права, передбаченого статтею 59 Конституції України.

Крім того, Купайгородський Е.О. вважає, що судді місцевих господарських судів мають відправляти правосуддя лише у складі колегій. Одноособовий розгляд суддею справ у місцевих господарських судах, на думку автора звернення, є таким, що суперечить частині четвертій статті 127 Конституції України.

2. Третя колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 7 квітня 2004 року відмовила у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" –

невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України "Про Конституційний Суд України".

3. З матеріалів конституційного звернення вбачається, що у 2003 році Купайгородський Е.О., посилаючись на частину четверту статті 127 Конституції України, звернувся до Господарського суду міста Києва з вимогою про колегіальний розгляд справ, у яких він представляв інтереси юридичних осіб. Господарський суд відхилив ці клопотання на підставі частини першої статті 4^б ГПК України.

Не погоджуючись з такими рішеннями Господарського суду міста Києва, Купайгородський Е.О. звернувся до Верховного Суду України, Вищого господарського суду України, Вищої ради юстиції та інших органів державної влади з вимогою колегіального розгляду справ Господарським судом міста Києва. Ухвали Господарського суду міста Києва стосовно вимог заявника про колегіальний розгляд справ та лист-відповідь Голови Вищої ради юстиції на скаргу автор конституційного звернення вважає свідченням неоднозначного застосування положень частини четвертої статті 127 Конституції України.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Конституційний Суд України виходить з такого.

Згідно з пунктом 4 частини другої статті 42 Закону України "Про Конституційний Суд України" у конституційному зверненні має зазначатися обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України.

Відповідно до статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України" підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод. Однак цих вимог Купайгородським Е.О. не виконано.

Аналіз конституційного звернення та доданих до нього матеріалів свідчить про відсутність неоднозначного застосування

господарськими судами, іншими органами державної влади положень частини четвертої статті 127 Конституції України.

У листах Верховного Суду України, Вищого господарського суду України та Міністерства юстиції України, які надійшли до Конституційного Суду України під час підготовки справи до розгляду, повідомляється, що вимоги частини четвертої статті 127 Конституції України та частини третьої статті 59 Закону України "Про судоустрій України" щодо розгляду справ у складі колегій суддів стосуються лише осіб, які мають фахову підготовку з питань юрисдикції спеціалізованих судів.

У конституційному зверненні також не наведено обґрунтування необхідності офіційного тлумачення положень частин третьої та п'ятої статті 127 Конституції України.

По суті, у зверненні йдеться про особисту незгоду Купайгородського Е.О. з одноособовим розглядом суддею справ, який, зокрема, передбачено частиною другою статті 129 Конституції України та частиною першою статті 4^б ГПК України, що не може бути підставою для відкриття конституційного провадження.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 42, 45, 49, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Купайгородського Еміля Омеляновича про офіційне тлумачення положень частин третьої, четвертої, п'ятої статті 127 Конституції України, частини першої статті 4^б Господарського процесуального кодексу України, частини третьої статті 59 Закону України "Про судоустрій України" на підставі пункту 2 статті 45 Закону України "Про Конституційний Суд України" – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

